

Het COA en de asielprocedure

De kunst van veranderen

Het is voor ons niet ongebruikelijk om het roer om te gooien. Wij vinden ook dat we dat moeten kunnen wanneer je uitvoering geeft aan politieke beslissingen. Het COA is er ervaren en bedreven in geworden en daar hebben we ook met de invoering van de nieuwe asielprocedure veel profijt van.

Met de gehele keten is intensief gewerkt aan de voorbereidingen. Steeds nauwer werken we met elkaar samen. Dat is belangrijk, want de prestatie van de een heeft invloed op het werk van de ander. De rollen en verantwoordelijkheden zijn helder gemaakt en de afhankelijkheden zijn in kaart gebracht. En vanaf 1 juli is het aan het COA en alle andere ketenpartners om het waar te maken.

Een nieuwe werkwijze moet eerst werkbaar worden gemaakt en dat gaat niet direct vlekkeloos. Wat van tevoren is bedacht, wordt vervolgens in de praktijk uitgekristalliseerd. Het is een kwestie van goede afstemming en de schouders eronder zetten. Als het eenmaal is uitgekristalliseerd, dan zien we hoe de nieuwe asielprocedure uitpakt en werkt.

Een grote verandering is altijd spannend, hoeveel ervaring en bedrevenheid je ook hebt. Toch kan ik opnieuw met grote tevredenheid naar mijn eigen organisatie kijken. Het COA zet een prestatie van formaat neer, we tonen dat we veranderingen aankunnen en dat daar onze kracht ligt. Op het COA kan worden gerekend.

Nurten Albayrak-Temur
voorzitter raad van bestuur

Een nieuwe asielprocedure

Op 1 juli 2010 is de nieuwe asielprocedure van start gegaan. Wat is er precies veranderd op 1 juli 2010? In een notendop: de asielzoeker krijgt aan het begin van zijn asielprocedure meer tijd om zich voor te bereiden op de asielaanvraag. De keten stemt vanaf het moment van aanmelden in goed onderling overleg de vervolplanning van de gehele procedure af, inclusief de gesprekken met de advocaat, het medisch advies en voorlichting van VluchtelingenWerk Nederland. Asielzoekers die afgewezen zijn in de nieuwe Algemene Asielprocedure (AA) hebben vanaf 1 juli gedurende hun vertrektermijn recht op 28 dagen opvang.

De asielprocedure verloopt anders dan voorheen. Ook in de opvang van asielzoekers is een aantal zaken anders georganiseerd. Wat blijft, is dat het COA zorgt voor veilige en leefbare opvang, ook nu de nieuwe asielprocedure van kracht is. Het COA blijft gerichte begeleiding bieden aan asielzoekers in elke fase van de asielprocedure. Ook na 1 juli 2010 biedt het COA de bewoner programma's aan en voert met hem gesprekken in het kader van leefbaarheid en veiligheid. Wat wel veranderd is?

- ▶ Zodra de asielzoeker zich heeft gemeld bij de aanmeldunit in Ter Apel is er opvang voor hem in de centrale ontvangstlocatie (col). Na identificatie en registratie door de Vreemdelingenpolitie en de tbc-controle verhuist de asielzoeker naar een procesopvanglocatie (pol), waar hij zich in alle rust kan voorbereiden op de AA én waar hij ook verblijft tijdens deze procedure. Een veilige basis dus. Na afloop van de AA hoort de asielzoeker van de IND het antwoord op zijn asielverzoek, of dat de IND nader onderzoek doet, en verhuist naar een regulier azc. De asielzoeker werkt hier aan zijn toekomst, totdat er duidelijkheid is over de afloop van de procedure.
- ▶ Voorheen was er verschil tussen een tijdelijke noodvoorzieningslocatie en een regulier asielzoekerscentrum. Op de col en pol biedt het COA de asielzoekers tijdens de rust- en voorbereidingstermijn de faciliteiten die nodig zijn voor een goede voorbereiding op hun asielprocedure. Denk daarbij bijvoorbeeld aan de inhoudelijke voorbereiding en het beschikbaar hebben van computers.

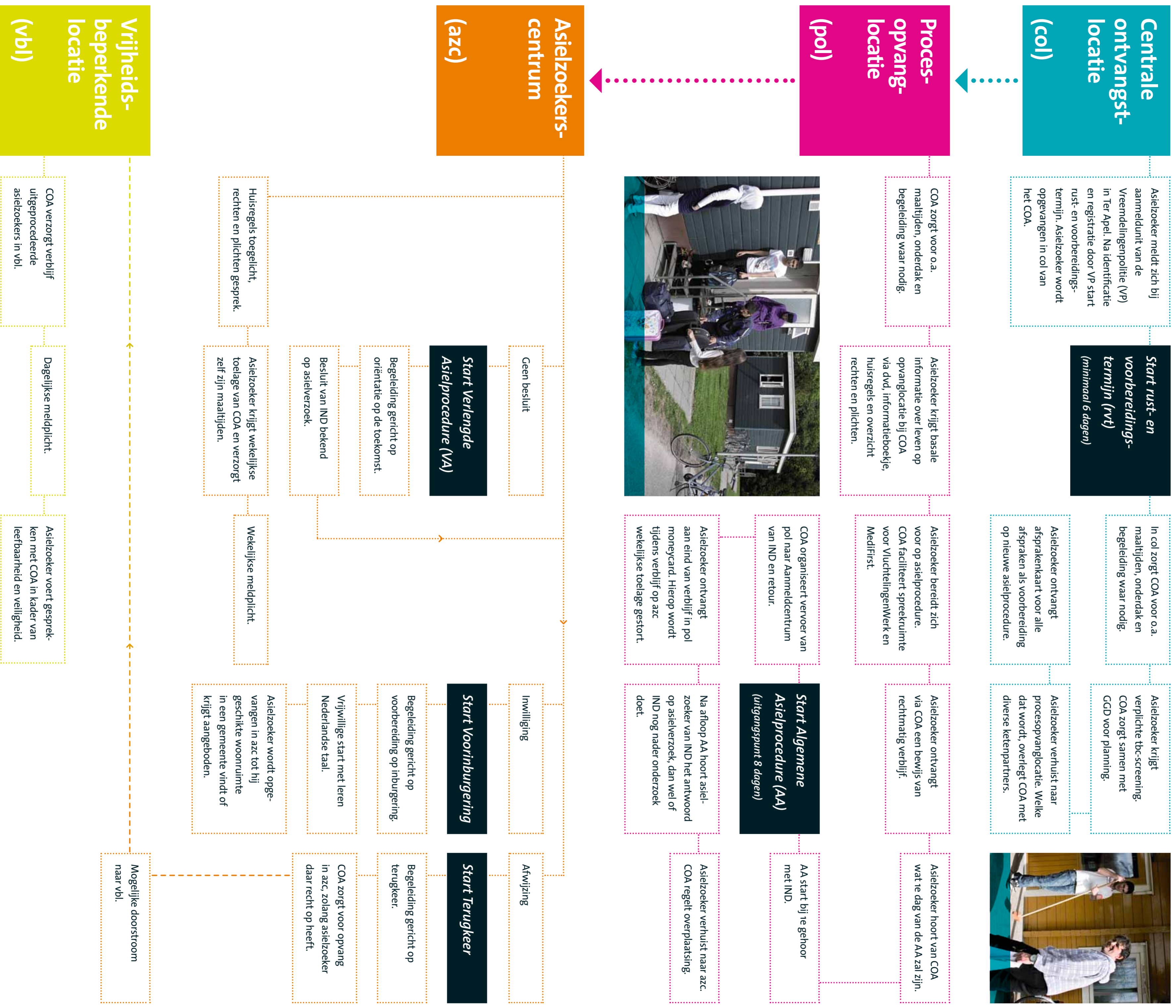

Een woonbegeleider geeft de intake aan een nieuwe bewoner in de pol in Gilze en Rijen. Foto: Remco Molkenboer.

- ▶ Een asielzoeker heeft vier weken recht op opvang na afwijzing van het asielverzoek in de AA. Voorheen bestond er geen recht op opvang. De nieuwe asielprocedure biedt die mogelijkheid wel.
- ▶ Het onderscheid tussen oriëntatie- & inburgeringslocaties en terugkeerlocaties is komen te vervallen. De asielzoeker werkt na de uitkomst van de AA op een azc aan zijn toekomst, totdat het recht op opvang van rechtswege wordt beëindigd.
- ▶ Minder verhuisbewegingen voor de asielzoeker.

De opvang: stap voor stap

vanaf 1 juli 2010

De schouder eronder

Het heeft wat voeten in aarde om een nieuwe asielpcedure te implementeren. Met genoeg kijken wij terug op een boeiend en geslaagd traject. Alle betrokken partijen namen er hun eigen verantwoordelijkheid in en wij zorgden ervoor dat de opvang er gereed voor was. Binnen de organisatie en binnen de samenwerking werkten we toe naar een succes.

Samen met ketenpartners

Met elkaar gingen we om tafel. Want een heel nieuw werkproces ontwikkel je niet alleen, dat doe je samen. Het COA heeft in anderhalf jaar tijd samen met ketenpartners de uitvoering van de nieuwe procedure voorbereid en geïmplementeerd. Een ingrijpende klus waarin we met elkaar toewerkten naar een werkbaar proces. En dat is gelukt!

Contact met gemeenten

De gemeenten zijn door het COA betrokken bij de veranderingen gedurende de voorbereiding van de implementatie. In persoonlijke gesprekken tussen de gemeenten en het COA spraken we over de gevolgen van de nieuwe asielpcedure voor de opvang van asielzoekers in hun specifieke gemeente. Een van de onderwerpen was het opheffen van onderscheid tussen oriëntatie- & inburgeringslocaties en terugkeerlocaties. Vanzelfsprekend hebben we de bestaande afspraken met gemeenten hierin gerespecteerd.

Cruciale rol

Een snelle procedure vraagt om een soepel proces. Dan is een goede planning van levensbelang. Iedere ketenpartner heeft een zeer duidelijke plek in het geheel en we voelen ons met elkaar gehouden aan strakke afspraken en tijden.

Het COA vervult in die planning een cruciale rol. Onze medewerkers van de afdeling Plaatsing hebben de verantwoordelijkheid om aan te geven op welke pol-locatie de asielzoeker zal verblijven tijdens de rust- en voorbereidingstermijn en de AA. Dit doen ze in nauw overleg met de ketenpartners. De plaatsing hangt bijvoorbeeld af van de instroom van asielzoekers, de verwerking van gegevens, de koppeling van een asielzoeker aan een aanmeldcentrum van de IND, de planning van eventuele tolken en de beschikbaarheid van de betrokken advocaten.

In de pol zorgt het COA voor de planning op decentraal niveau, zoals het bezoek voor het medisch advies en het gesprek met VluchtelingenWerk Nederland.

Alleenstaande minderjarige vreemdelingen

Ook voor de alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv) heeft het COA een procesopvanglocatie ingericht, de pol-amv. Deze is op aanvaardbare reisafstand van AC Den Bosch, waar de behandeling van de AA-procedure van amv plaatsvindt.

De amv verblijft op de pol-amv gedurende de rust- en voorbereidingstermijn (rvt), de AA-procedure en de indicatieperiode. De indicatieperiode is nodig om te bepalen welke vervolgoopvang noodzakelijk is,

Woonbegeleider in Ter Apel. De tijdelijke noodvoorziening maakt plaats voor de col en pol. Foto: Rien Linthout.

zoals ook voorheen gebeurde. Voor de rvt-activiteiten als voorlichting van VluchtelingenWerk en het medisch advies reist de amv naar de pol's die ingericht zijn voor de reguliere opvang.

Het COA is verantwoordelijk voor huisvesting en begeleiding. De voogdijinstelling Nidos voert de voogdijtaak uit voor amv. De amv is tijdens het verblijf in de de pol-amv leerplichtig en volgt onderwijs.

Vanuit de pol-amv vertrekt de amv naar een passende opvanglocatie. Afhankelijk van zijn leeftijd en competenties is dat een kindergroep, een kleinschalige wooneenheid of campus. Bij de keuze tussen de opvangvormen zijn vaardigheden en zelfredzaamheid doorslaggevend.

Logistieke operatie

Op een aantal azz's hebben we verbouwingen verricht. Er zijn bijvoorbeeld spreekruimtes gecreëerd voor VluchtelingenWerk Nederland en MediFirst, die het medisch advies ten behoeve van de procedure verzorgt.

Om te kunnen verbouwen zijn enkele asielzoekers (tijdelijk) verhuisd. Dit ging in goed overleg met de betrokken partijen. Gelukkig konden we op de flexibiliteit van onze bewoners rekenen. De flexibiliteit en professionaliteit van onze medewerkers hebben ervoor gezorgd dat we terug kunnen kijken op een complexe, maar succesvolle logistieke operatie!

Vooruitkijken

Samen met ketenpartners, samenwerkingspartners, gemeenten en onze eigen organisatie hebben we de nieuwe asielpcedure succesvol van de grond gekregen. Daar zijn we trots op!

We kijken tegelijkertijd vooruit. De omgeving van het COA is dynamisch. We zijn gewend aan het omgaan met veranderingen, die dat met zich meebrengt. Ook in de toekomst zetten we onze schouder eronder en zullen we, samen, weer zoeken naar werkbare oplossingen.

Bewoners en medewerkers helpen mee met de voorbereidingen op de pol in Gilze en Rijen. Foto: Remco Molkenboer.

Afkortingen

Afkorting	Naam
AA	Algemene Asielprocedure
ac	aanmeldcentrum
col	centrale ontvangstlocatie
pol	procesopvanglocatie
rvt	rust- en voorbereidingstermijn
VA	Verlengde Asielprocedure
vbl	vrijheidsbeperkende locatie

Colofon

COA en de asielpcedure is een speciale uitgave van Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA). Deze centrale organisatie in Nederland biedt mensen in opdracht van het ministerie van Justitie tijdelijke huisvesting en ondersteunt hun voorbereiding op de toekomst, in Nederland of elders.

Het schema in deze uitgave is van toepassing op asielzoekers die een eerste asielaanvraag indienen. Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

Redactie: COA

Foto voorpagina: Woonbegeleiders verstrekken etenswaren aan bewoner van de pol in Gilze en Rijen. Foto: Remco Molkenboer.

Vormgeving: VDM creative communication, Rotterdam

Druk: Control Media

www.coa.nl

Oktober 2010